

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 6.7.2010
COM(2010)361 konč.

**POROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Ocena Evropskega leta medkulturnega dialoga 2008

POROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Ocena Evropskega leta medkulturnega dialoga 2008

1. UVOD

Z Odločbo št. 1983/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹ je bilo leto 2008 razglašeno za Evropsko leto medkulturnega dialoga (v nadaljnjem besedilu: ELMD ali Evropsko leto).

To poročilo predstavlja zaključke in priporočila zunanjega ocenjevanja Evropskega leta, ki ga je izvedlo podjetje *ECOTEC Research and Consulting Limited*, ter odgovore Komisije na njegove ugotovitve. Oceno si lahko ogledate na spletni strani:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/index_en.htm#cultureHeader

2. CILJI IN PRORAČUN EVROPSKEGA LETA

Evropsko leto je bilo odziv na vedno večjo kulturno raznolikost Evrope, ki je posledica širitve EU, mobilnosti delovne sile na enotnem trgu, starih in novih migracijskih tokov in globalizacije. Namen Evropskega leta je bil izboljšati ozaveščenost, da je kulturna raznolikost Evrope pomembna pridobitev, in spodbuditi možnosti za učenje iz različnih kulturnih izkušenj, tako preko nacionalnih meja kot tudi znotraj skupnosti.

Ocenjevalci so razlikovali med tremi sklopi ciljev za Evropsko leto:

2.1. Splošni cilji

- prikazati medkulturni dialog, kaj sploh je, kaj deluje in zakaj;
- vplivati na mnenje in ravnanje velikega števila ljudi;
- vplivati na oblikovalce politike;
- sprožiti trajnostni proces organiziranja dejavnosti, povezanih z medkulturnim dialogom;
- spodbujati bolj strukturiran dialog s civilno družbo;
- pomagati ljudem, ki živijo v Evropi, pri razvijanju medkulturnih kompetenc.

2.2. Posebni cilji

- izboljšati ozaveščenost o konceptu medkulturnega dialoga med splošno javnostjo, zlasti mladimi;

¹ UL L 412/44, 30.12.2006.

- povečati vidnost programov EU, ki podpirajo medkulturni dialog;
- opredeliti in širiti najboljše prakse in inovacije;
- poudariti načine, kako lahko izobrazba in mediji pripomorejo k razvoju medsebojnega razumevanja med kulturami.

2.3. Operativni cilji

- spodbujati medkulturni dialog s pomočjo dogodkov na evropski ravni;
- spodbujati cilje Evropskega leta na nacionalnih in regionalnih ravneh;
- razširjati ključna sporočila o ciljih Evropskega leta in najboljših praksah;
- oceniti pripravo, učinkovitost in vpliv Evropskega leta ter o njih poročati.

Za doseganje teh ciljev je bil rezerviran proračun v višini 10 milijonov EUR za naslednje ukrepe:

- nacionalni projekti, eden v vsaki državi članici, so prejeli sofinanciranje za dejavnosti na nacionalni in/ali regionalni ravni. Te projekte je običajno izvedel nacionalni koordinacijski organ (NCB) za Evropsko leto v vsaki državi. Donacije so bile dodeljene sorazmerno z velikostjo vsake države, na primer 26 000 EUR za Malto in 252 000 EUR za Nemčijo;
- vodilni evropski projekti so bili izbrani po javnem razpisu za zbiranje predlogov. Sedem od tristo predlaganih projektov je prejelo sofinanciranje za nadnacionalne dejavnosti ozaveščanja, ki so vključevale partnerje iz 5 do 22 držav. Povprečni znesek subvencije je bil 340 000 EUR;
- informacijska kampanja na ravni Skupnosti je bila izvedena v sodelovanju z zunanjim izvajalcem za obveščanje, vključno s spletno stranjo in programom dogodkov. V okviru te kampanje je imel vsak nacionalni koordinacijski organ na voljo tudi sredstva za uporabo storitev nacionalnega urada izvajalca za obveščanje;
- otvoritvene in zaključne dogodke Evropskega leta sta organizirala slovensko in francosko predsedstvo EU in za to prejela sofinanciranje.

Poleg tega so organizacije, ki so svoje dejavnosti želele „označiti“ v okviru Evropskega leta, brezplačno prejele logotip in informativno gradivo Evropskega leta.

Spodnja preglednica povzema proračun, rezerviran z Odločbo, in dejansko dodeljene zneske.

<i>Vrsta dejavnosti</i>	<i>Proračun, dodeljen z Odločbo, v EUR</i>	<i>Dodeljeni proračun v EUR</i>	<i>Odstotek proračuna</i>
Nacionalni projekti	3 000 000	2 993 830	30
Vodilni evropski	2 400 000	2 363 248	24

projekti			
Otvoritveni in zaključni dogodki predsedstev EU	600 000	600 000	6
Informacijska kampanja, raziskave in študije na ravni Skupnosti	4 000 000	3 922 639	40
<i>(od tega podpora za nacionalne kampanje obveščanja)</i>		<i>(1 254 033)</i>	<i>(12)</i>
Skupni proračun za Evropsko leto	10 000 000	9 879 717	100

Poleg Komisije so bili glavni akterji, udeleženi pri izvajanju zgornjih ukrepov, nacionalni koordinacijski organ, imenovan v vsaki državi članici (v številnih primerih je bilo to ministrstvo za kulturo), koordinatorji vodilnega evropskega projekta in njihovi partnerji, zunanji izvajalec za kampanjo obveščanja in več interesnih skupin civilne družbe.

3. OCENA

3.1. Metode

Ocenjevanje je potekalo 15 mesecev, od aprila 2008. Poleg pregleda dokumentacije so ocenjevalci izvedli petdeset razgovorov z osebjem Komisije, zunanjim izvajalcem za obveščanje, koordinatorji vodilnih projektov, nacionalnimi koordinacijskimi organi in interesnimi skupinami civilne družbe. Izvedli so tudi štiri študije primerov držav. Anketirani so bili tudi neposredni udeleženci v dogodkih Evropskega leta, uporabniki loga Evropskega leta in 1000 združenj oziroma posameznikov, ki so se na spletni strani prijavili kot „partnerji Evropskega leta“.

Ocenjevalci so preverili naslednjih pet meril, na katerih temelji tudi to poročilo: pomembnost; zunanja skladnost; učinkovitost; uspešnost; trajnost.

3.2. Sklepne ugotovitve ocenjevalcev

Ocena Evropskega leta je bila z več vidikov zelo pozitivna. Evropsko leto je bilo pomembno za potrebe interesnih skupin in za izzive, opredeljene v zvezi s kulturno raznolikostjo v Evropi. Sredstva so bili učinkovito upravljana, kar je delno rezultat „dvojnega pristopa“, ki je združil močno kampanjo obveščanja na evropski ravni in manjše število vodilnih projektov z decentraliziranimi pobudami in enim nacionalnim projektom na vsako državo članico. Evropsko leto je prineslo večjo splošno ozaveščenost o vprašanih medkulturnega dialoga s pomočjo kritične mase dogodkov in uspešno vključenimi interesnimi skupinami ter sprožilo veliko pomembnih dejavnosti, ki so bile organizirane brez neposrednega financiranja.

Veliko dvomov je bilo sproženih v zvezi s ravnijo možnega vpliva Evropskega leta na odnos splošne javnosti do tega zapletenega področja. Angažiranost interesnih skupin v zvezi z Evropskim letom je bila zelo močna v kulturnem sektorju in do določene mere na področju izobraževanja, vendar ni bila zadovoljiva v zvezi z ambiciozno medsektorsko mobilizacijo, ki je bila tudi cilj. Odsotnost bolj razširjenih strukturnih sprememb (na primer na uprave) vzbuja dvome glede trdnosti podlage za trajnostno nadaljnjo dejavnost v zvezi z medkulturnim dialogom.

Te teme so podrobneje obravnavane spodaj.

3.2.1. Pomembnost za težave in potrebe interesnih skupin

Cilji Evropskega leta so bili pomembni za opredeljene težave in potrebe interesnih skupin. Velika udeležba civilne družbe, predvsem *Rainbow Platform* (zdaj Platforma za strukturiran dialog za medkulturno Evropa imenovana *Platform for Intercultural Europe*)², pri pripravi Evropskega leta je poudarjena kot dejavnik, ki je prispeval k temu natančnemu ujemanju potreb in ciljev. Interesne skupine so lahko enostavno povezale Evropsko leto s posebnimi nacionalnimi vprašanji in so nedvoumno prepoznale vlogo, ki jo lahko ima medkulturni dialog pri obravnavi teh vprašanj.

Široka opredelitev ciljev v Odločbi je zagotovila prožnost, ki jo posamezne države članice potrebujejo za prilagoditev dejavnosti izvajanja svojim posebnim razmeram, hkrati pa ostajajo znotraj splošnega okvira s skupnim razumevanjem razširjenega cilja. Nekatere interesne

² <http://www.intercultural-europe.org/>

skupine so bile mnenja, da bi natančnejši centralno določen sklop ciljnih dejavnosti pripomogel k strukturiranju njihovih priprav za izvajanje Evropskega leta.

3.2.2. *Skladnost z obstoječimi programi in politikami*

Evropsko leto je bilo skladno z obstoječimi programi in politikami, najbolj očitno na mednarodni in evropski ravni. Koncept medkulturnosti je prisoten na številnih evropskih in mednarodnih področjih politike, četudi ni vedno izražen kot posebna potreba po dialogu. Pomembnost vzajemnega delovanja med kulturami kot gonilo napredka je širše priznana in se odraža v politikah Združenih narodov, Sveta Evrope in OVSE. V skupnih ukrepih Evropske komisije in Sveta Evrope, vključno s projektom Medkulturnih mest³, so obstajale posebne sinergije.

Na ravni operativnega programa je medkulturni dialog dosegel veliko prepoznavnost, četudi se razumevanje pojma do določene mere razlikuje. Projekti se financirajo preko programov, vključno s programi Mladi v akciji, Evropa za državljane, Kultura in Vseživljenjsko učenje.

Izkazalo se je, da je obseg, v katerem je Evropsko leto skladno z nacionalnimi politikami, težje oceniti, saj ima zelo malo držav, če sploh katera, posebne, prepoznavne politike medkulturnega dialoga kot take. V nekaterih državah je bila opredeljena komplementarnost programa Evropskega leta in nacionalnih politik, v drugih pa je bilo ugotovljeno, da nacionalni politiki za, na primer, nediskriminacijo ali kulturo vsaj nista nezdržljivi.

3.2.3. *Učinkovita poraba sredstev*

Proračun Evropskega leta je bil porabljen učinkovito.

Zaradi razlikovanja med „vodilnimi“ nadnacionalnimi evropskimi projekti in nacionalnimi projekti je Evropsko leto združilo koristi ravni decentralizacije (en evropsko sofinanciran nacionalni projekt na vsako državo članico) z vseevropsko projektno dejavnostjo, doseženo s pomočjo sedmih vodilnih projektov. To odraža potrebo po dejavnostih medkulturnega dialoga med državami in tudi znotraj držav.

Sorazmerno velik del proračuna (skoraj 40 %) je bil namenjen predvsem centraliziranim dejavnostim obveščanja, s poudarkom na spletni strani Evropskega leta. Zunanji izvajalec je sodeloval s Komisijo pri izvajanju kampanje, ki se je usklajevala na ravni Skupnosti, vendar se je oblikovala tudi v državah članicah, preko skupne grafične podobe, izmenjave informativnega gradiva in razdelka spletne strani, namenjenega vsaki nacionalni kampanji. Države so lahko dostopale do storitev omrežja medijskih partnerjev izvajalca za podporo svojemu nacionalnemu načrtu razširjanja.

Nekatere interesne skupine so želele imeti nadzor nad večjimi decentraliziranimi proračuni za dejavnosti obveščanja, vendar je bilo v večini primerov sodelovanje med nacionalnimi koordinacijskimi organi in podizvajalci iz lokalnih medijev po poročanjih dobro.

Ocenjevalci zaključujejo, da bi popolnoma decentraliziran pristop lahko pomenil zmanjšanje učinka kampanje obveščanja o Evropskem letu in da je bil „dvojni pristop“ najbolj primeren,

³ http://www.coe.int/t/dg4/cultureheritage/culture/Cities/Default_en.asp

saj je kampanjo na evropski ravni in vodilne projekte združeval z ravni decentralizacije.

Od držav članic se je pričakovalo, da bodo poleg evropskega sofinanciranega nacionalnega projekta iz lastnih sredstev po potrebi financirale tudi dopolnilne dejavnosti. Raven, do katere je bilo takšno financiranje na voljo, se je močno razlikovala. Le nekaj držav je namenilo nacionalni proračun v višini nekaj milijonov EUR za projekte in dejavnosti obveščanja, medtem ko druge države financiranja niso dodelile, vendar pa so kljub temu vzpostavile sodelovanje s partnerskimi organizacijami.

3.2.4. *Uspešnost*

Dejavnosti, financirane iz proračuna za Evropsko leto in z dopolnilnimi sredstvi držav članic, so bile usklajene s cilji Evropskega leta. Z vodilnimi evropskimi projekti je bilo doseženo sodelovanje preko partnerstev med številnimi državami. Ustvarjalnost je bila glavno gonilo povezovanja ljudi, zato so rezultati projekta vključevali predvsem zgoščenke, DVD-je in uporabo novih medijskih prostorov. Dejavnost nacionalnih projektov je bila bolj raznolika. Dejavnosti v državah s sorazmerno manj izkušnjami z večkulturnostjo so bile namenjene predvsem dvigu ozaveščenosti o različnih kulturah in obeleževanju teh kultur. Države članice z daljšo zgodovino priseljevanja in/ali večjo zmogljivostjo civilne družbe ali vlade, da izvede projekt, so pogosto poskušale zagotoviti posebne priložnosti za dialog in izkoristiti obstoječa omrežja.

Vloga nacionalnega okvira je odločilen dejavnik pri poskusu merjenja uspešnosti Evropskega leta. Zelo velike razlike v kulturnem in demografskem ozadju, institucionalnih strukturah in javni upravi ter zmožnosti civilne družbe pomenijo, da so bila izhodišča držav članic precej različna. Ocenjevalci poudarjajo pomembno pot, ki so jo v Evropskem letu „prepotovale“ države članice, katerih nacionalni okvir je pomenil, da je koncept medkulturnega dialoga precej nov, z manj vzpostavljenimi strukturami za podporo izvajanju.

V Evropskem letu je bilo izvedenih veliko dejavnosti, ki niso bile neposredno financirane iz njegovega proračuna. Na podlagi ocen nacionalnih koordinacijskih organov je bilo izvedenih od 8 000 do 10 000 dejavnosti; polovico teh dejavnosti so organizirali nacionalni koordinacijski organi z elementom javnega financiranja, polovica dejavnosti pa je bila izven njihove pristojnosti.

Veliko število dogodkov je pritegnilo zanimanje medijev in izboljšalo njihovo sodelovanje. O Evropskem letu je poročalo več kot 11 500 medijskih prispevkov. Mediji v državah članicah so sodelovali bodisi s prispevki na nacionalni televiziji in v časopisih (običajno v manjših državah članicah) bodisi s posebnimi publikacijami ali oddajami. Z Evropskim letom povezane pobude so uporabljale logotip in tako prispevale z večji prepoznavnosti. Po ocenah je bil logotip uporabljen 2 700-krat. Na spletni strani Evropskega leta, vključno z razdelki vsake države članice, je bilo zabeleženih 800 000 obiskov in več kot pet milijonov ogledov.

Opredeljeni so bili naslednji glavni učinki Evropskega leta:

- boljša splošna ozaveščenost. Evropsko leto je bilo najbolj uspešno pri ozaveščanju o medkulturnem dialogu, predvsem s pomočjo umetniških in kulturnih dejavnosti. Dejavnosti so širšemu občinstvu, predvsem mladim, prikazale različne načine, kako lahko medkulturni dialog prispeva k trdnemu gospodarstvu in povezanim skupnostim. Povratne informacije neposredno udeleženih pri Evropskem letu so bile pozitivne in so poudarile

„poživitev“, ki je lahko posledica udeležbe v teh dejavnostih. Skoraj 70 % anketirancev je izjavilo, da bodo zaradi udeležbe pri dejavnostih drugače upoštevali medkulturni dialog pri pripravi politik in strategij. Izkazalo pa se je, da je veliko težje izmeriti raven učinka Evropskega leta na *odnos* velikega števila ljudi do medkulturnega dialoga;

- večja udeležba in angažiranost interesnih skupin, ki je spodbudila povezave med različnimi sektorji civilne družbe in javno upravo. To je bilo najbolj uspešno v tistih državah članicah, ki so se osredotočile na sodelovanje z obstoječimi omrežji ali na njihovo vzpostavitev ali na določen sektor, pogosto na izobraževanje. Prevladovale so umetniške in kulturne organizacije, sledi jim izobraževalna dejavnost. Druga področja, kjer bi po pričakovanjih medkulturni dialog lahko bil pomembna tema, predvsem šport, religije in prepričanja, so bila precej manj udeležena, vsaj v večini držav. Izkazalo se je, da je prvotni cilj popolnoma medsektorskega Evropskega leta težko doseči;
- politike in pristopi, ki vzpostavljajo ali krepijo ukrepe, ki izrecno upoštevajo medkulturni dialog. Primere najdemo predvsem v šolskem izobraževanju in vključujejo: spremembe v poučevanju jezika; reformo šolskega učnega načrta za vključitev medkulturnih kompetenc; pobude za usposabljanje učiteljev; in dialog s širšimi šolskimi skupnostmi, predvsem družinami. Drugi učinki vključujejo bolj integrirano strategijo v izobraževanju, pri mladih in v športu ter v več državah članicah nadaljevanje instrumentov financiranja, vzpostavljenih v Evropskem letu za podporo pobudam medkulturnega dialoga s strani umetnikov in kulturnikov;
- med pripravami na Evropsko leto je vsaka država članica pripravila nacionalno strategijo⁴, v kateri je določila nacionalni okvir in prednostne naloge ter opredelila dejavnosti za vključitev civilne družbe in sektorja obveščanja za doseganje mladih in drugih ciljnih skupin. Takšna priprava strategije je bila za marsikatero državo nekaj novega in izkazalo se je, da je to še posebej koristno v tistih državah članicah, v katerih je bil medkulturni dialog nižje na lestevici programa politike;
- strukture. Dokazi o spremembah struktur niso obsežni, vendar nekateri zanimivi primeri vključujejo nove enote ali organizacije za medkulturni dialog znotraj javnih uprav; medministrske odbore za pospeševanje medsektorskega sodelovanja; delovne skupine z glavnimi interesnimi skupinami, vključno s civilno družbo. V več državah je bil zabeležen napredek pri vzpostavljanju bolj strukturiranega dialoga s civilno družbo, vendar ne v vseh državah članicah.

3.2.5. *Trajnost*

Različni nacionalni okviri pomenijo, da ni mogoče z gotovostjo napovedati, ali bodo pozitivni učinki Evropskega leta tudi trajni. V nekaterih državah članicah zapaščina Evropskega leta vključuje politike in strukture, predvsem v državah, v katerih je bil okvir ali akcijski načrt za kulturni dialog vzpostavljen že pred Evropskim letom. V drugih državah so učinki Evropskega leta prinesli samo takojšnji učinek na posameznike in bodo imeli verjetno krajšo življenjsko dobo. Največji obeti za nadaljevanje te dejavnosti so na področju šolskega izobraževanja; nove pobude za usposabljanje učiteljev, reforma učnih načrtov in ozaveščanje so trdno zasidrani v programu več držav.

⁴

http://ec.europa.eu/culture/archive/dialogue/strategies_en.html

Na evropski ravni je bil jasen učinek Evropskega leta dokazati pomembnost medkulturnega dialoga na več področjih politike in povečati razumevanje, da sta na področjih medkulturnih kompetenc, izobraževanja otrok migrantov in integriranih političnih pobud na ravni mest potrebna medsebojna povezanost in dopolnjevanje. Izven področja kulture so bile potreba po medkulturnem dialogu in njegove koristi poudarjene v politikah, ki vključujejo izobraževanje, zaposlovanje, sodni sistem in varnost, zunanje odnose in regionalni razvoj. Formalna in neformalna omrežja oblikovalcev politike, ustvarjena s pomočjo teh prizadevanj, bodo verjetno trajna, kar zagotavlja večjo verjetnost trajnostne podpore na evropski ravni za medkulturni dialog.

Jasno sporočilo je, da je treba z dejavnostjo nadaljevati, če ne želimo izgubiti napredka, doseženega v Evropskem letu, in sicer na lokalni, nacionalni in evropski ravni. Dve glavni priporočili v zvezi s tem naj bi poskrbeli za to, da se bodo gradiva in izkušnje Evropskega leta še naprej uporabljale in razširjale ter da se bodo dejavnosti nadaljevale na ravni EU s pomočjo financiranja in/ali foruma zainteresiranih držav članic.

4. GLAVNA PRIPOROČILA – PRIPOMBE KOMISIJE

Ocenjevalci so obravnavali enajst priporočil Komisiji in šest priporočil državam članicam. Priporočila bodo nadalje obravnavana v razpravi z državami članicami v drugem semestru leta 2010 o opredelitvi naslednjega delovnega načrta za Kulturo, ki se bo izvajal od leta 2011. Eden od načinov izvedbe delovnega načrta je sodelovanje med državami članicami s pomočjo odprte metode koordinacije (strokovne skupine), primerjave izkušenj in oblikovanje političnih predlogov za ukrepanje na evropski in/ali nacionalni ravni. Razprava o naslednjem delovnem načrtu bo tudi priložnost za določitev, katero od spodnjih priporočil je mogoče učinkovito obravnavati s tovrstnim sodelovanjem.

4.1. Podpora dialogu s civilno družbo

Zagotoviti trajno podporo strukturnemu dialogu s civilno družbo, na primer s pomočjo platform.

Program Kultura nudi podporo za ta strukturirani dialog v Sklopu 2 „strukture za podporo politiki v zvezi z agendo Kultura“. V tem okviru Platforma za strukturiran dialog za medkulturno Evropo trenutno prejema prispevek za operativne stroške. To vrsto dialoga v državah kandidatkah in potencialnih državah kandidatkah podpira instrument za predpristopno pomoč („mehanizem za spodbujanje razvoja civilne družbe“).

4.2. Uporaba učinkov in rezultatov Evropskega leta

Zagotoviti trajno in sistematično razširjanje ter izkoriščanje učinkov in rezultatov Evropskega leta, na primer s podporo nadaljevanju zadevnih funkcij spletne strani Evropskega leta medkulturnega dialoga in nadgrajevanjem uspeha fotografskega natečaja „Kultura v moji ulici“ z določitvijo možnosti uporabe posnetkov v povezavi z vrsto evropskih in nacionalnih dejavnosti, kot je primerno.

Spletna stran Evropskega leta ostaja dostopna javnosti. Prenos določenih funkcij te strani na spletno stran Evropske komisije za kulturo in izobraževanje še poteka. Rezultati (učno gradivo, DVD-ji, priročniki itd.), ki so bili združeni v razdelku „viri“ spletne strani

Evropskega leta, se prav tako prenašajo na spletne strani Komisije za izobraževanje in kulturo. Fotografije z natečaja „Kultura v moji ulici“ je Komisija že uporabila v več publikacijah in ostajajo na voljo državam članicam in sektorju kulture za uporabo v zvezi s temami, povezanimi z medkulturnim dialogom.

4.3. Raziskava učinka medkulturnega dialoga v šolah

Razmisliti o naročilu nadaljnjih raziskav, zlasti o učinku medkulturnega dialoga v šolah, in sicer zaradi velikega poudarka na tej temi v Evropskem letu in verjetnosti dolgoročnih vplivov v več državah.

Učinek medkulturnega dialoga v šolah bo nadalje raziskan v okviru različnih podprogramov programa Vseživljenjsko učenje ali okvirnega programa za raziskave in razvoj.

4.4. Nadaljnje delo na področju izobraževanja

Obravnavati zlasti ukrepe za ohranitev zagona, doseženega na področju izobraževanja, na primer s spodbujanjem in pospeševanjem prenosa znanja o pedagogiki medkulturnega dialoga, razvoju učnega načrta in usposabljanja učiteljev.

Sodelovanje med državami članicami se bo nadaljevalo z delom na tematskih prednostnih nalogah, določenih v strateškem okviru Izobraževanje in usposabljanje 2020, zlasti v okviru dela za izvajanje Priporočila o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje iz leta 2006. Prenos znanja preko dejavnosti vzajemnega učenja je v samem središču tega procesa. Nadaljevanje sklepov Sveta o medkulturnih kompetencah iz leta 2008 bo pomemben element sodelovanja držav članic.

4.5. Prenos znanja

Razmisliti o načinih pospeševanja in spodbujanja prenosa znanja, pridobljenega v Evropskem letu, med državami članicami, in sicer s pomočjo delovnih skupin na ravni EU, vključno s predstavniki vlad, civilne družbe in drugih interesnih skupin.

Strokovne skupine na področjih izobraževanja in kulture bodo še naprej sodelovale s pomočjo „odprte metode usklajevanja“ v zvezi z vzajemnim učenjem in oblikovanjem političnih priporočil, kjer je to primerno. Komisija bo raziskala načine za pospeševanje dialoga med vsemi zadevnimi interesnimi skupinami, na primer s tematskimi seminarji.

4.6. Spremljanje in poročanje o napredku

Vzpostaviti okvir za spremljanje in poročanje, ki omogoča primerjavo napredka v zvezi z medkulturnim dialogom v državah članicah, na primer s pomočjo obstoječih postopkov spremljanja in poročanja na področjih izobraževanja in vključevanja migrantov.

Po pozivu Sveta ministrov za izobraževanje, mladino in kulturo z dne 26. novembra 2009 namerava Komisija na področju izobraževanja nadalje razvijati spremljanje vrzeli med uspehom, ki ga dosegajo študenti migranti, in uspehom domačih študentov.

4.7. Krepitev programov Skupnosti

Razmisliti o krepitvi medkulturnega dialoga v okviru programov Skupnosti s pomočjo letnih razpisov za zbiranje predlogov za boljšo podporo sofinanciranja tematskih projektov,

predvsem projektov s poudarkom na medsektorskem sodelovanju med izobraževanjem, kulturo in mladino ter javnimi službami in/ali aktivnim državljanstvom.

Možnost ciljno usmerjene podpore za medsektorsko sodelovanje s pomočjo programov Skupnosti bo nadalje raziskana v letu 2010 na javnem posvetovanju o naslednji generaciji programov.

4.8. Sodelovanje na več področjih politike

Sodelovati z drugimi pomembnimi oddelki Evropske komisije (znotraj in zunaj GD EAC), vključno s področjem mladine, vseživljenjskega učenja, zaposlovanja in izobraževanja, za zagotovitev, da se medkulturni dialog bolj jasno in sistematično uresniči v programih EU; oddelkom Komisije posredovati svoje znanje, pridobljeno pri načrtovanju in izvajanju Evropskega leta.

Posvetovanje v letu 2010 in posledično oblikovanje predlogov Komisije za naslednjo generacijo programov Skupnosti bo raziskalo načine, kako je mogoče prednostno nalogo za medkulturni dialog narediti bolj jasno uresničljivo, na primer s pomočjo bolj dosledne opredelitve.

4.9. Sodelovanje z mednarodnimi organizacijami

Še naprej sodelovati s ključnimi mednarodnimi organizacijami, zlasti s Svetom Evrope in UEFA, ter nadgrajevati sedanja učinkovita strateška partnerstva.

Sodelovanje s ključnimi mednarodnimi organizacijami se nadaljuje, predvsem s Svetom Evrope, vključno s projektom Medkulturnih mest, ter v okviru sodelovanja z in med državami evropske sosedске politike.

4.10. Vključitev manj vidnih področij

Razmisliti o načinih, kako izboljšati napredek na področjih, ki so bila v Evropskem letu manj opazna – šport, prikrajšane skupnosti in javne službe – vključno z opredelitvijo ustreznih partnerjev v vladi in civilni družbi, s katerimi je mogoče sodelovati.

Komisija bo raziskala načine, kako v prihodnje pobude bolj vključiti nezadostno zastopane sektorje, vključno s prenosom znanja med sektorji v okviru naslednje generacije programov Skupnosti.

4.11. Nauki za prihodnja Evropska leta

V zvezi s prihodnjimi Evropskimi leti razmisliti o naslednjem:

- kako je mogoče sistematični triletni cikel za Evropska leta vključiti v proces (priprava – izvajanje – nadaljnje dejavnosti), da se zagotovita kar največja možna pripravljenost in zagon;
- kako je mogoče cilje prihodnjih let narediti bolj merljive.

Izkušnje glede priprave na Evropsko leto in njegovo izvajanje so bile izmenjane z drugimi zadevnimi službami Komisije, predvsem z GD za zaposlovanje in socialne zadeve, ki usklajuje evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti 2010, in GD za

komuniciranje, ki usklajuje evropsko leto prostovoljstva 2011.

Ocenjevalci so obravnavali tudi šest priporočil držav članic, glede na to, ga je glavna odgovornost za veliko zadevnih politik na nacionalni ravni, v nekaterih primerih pa tudi na regionalni in lokalni ravni. Ta priporočila predlagajo, naj vsaka država članica:

- pripravi nacionalni akcijski načrt za medkulturni dialog, podprt z bazo dokazov iz raziskav in statističnih podatkov;
- pripravi smernice, ki bodo pomagale oblikovati strategije medkulturnega dialoga na področjih, kot so šport, javne službe in aktivno državljanstvo;
- bolje upošteva medkulturni dialog na več različnih področjih, vključno z načrtovanjem in izvajanjem javnih storitev, da se spodbujata povezanost skupnosti in socialna vključenost;
- pomaga povečati zmožnost organizacij civilne družbe, da obravnavajo medkulturni dialog, še zlasti tam, kjer je osnova NVO šibka, predvsem z razdelitvijo sektorja, razvojem omrežij in nudenjem usposabljanja;
- prispeva k forumom in delovnim skupinam na ravni EU, ki izmenjujejo znanje, usmerjajo razvoj politik in utrjujejo mesto medkulturnega dialoga v oblikovanju politik na nacionalni in evropski ravni;
- razmisli o vzpostavitvi nacionalnega sistema za spremljanje in ocenjevanja napredka v zvezi z medkulturnim dialogom, skupaj z ustreznimi kazalniki.

5. ZAKLJUČKI KOMISIJE

Komisija se strinja s celovito oceno Evropskega leta, ki so jo podali ocenjevalci. Evropsko leto je bilo zelo uspešno pri *ozaveščanju* o vprašanih medkulturnega dialoga, predvsem med oblikovalci politike, ter pri mobilizaciji interesnih skupin, predvsem na področju umetnosti in kulture. Izkazalo se je, da je težko izmeriti vpliv Evropskega leta na *odnos* do medkulturnega dialoga, in sicer zaradi dejstva, da je za korenite družbene spremembe potrebno veliko več časa, in zaradi zapletenega sklopa dejavnikov, ki vplivajo na ta odnos.

Nadaljnje dejavnosti Evropskega leta zahtevajo skupna prizadevanja Evropske komisije, drugih institucij EU, držav članic in civilne družbe. Komisija bo prednostno upoštevala priporočila ocenjevalcev, navedena v točki 4 zgoraj, in bo nadaljnje dejavnosti osredotočila na:

- spodbujanje sodelovanja in prenosa znanja med državami članicami in med strokovnjaki na različnih področjih politike, ki so pomembna za medkulturni dialog. Odprta metoda koordinacije bo glavni instrument za tovrstno sodelovanje ter za uporabo rezultatov in učinkov Evropskega leta. Znanje se bo izmenjevalo tudi s področji, ki v Evropskem letu niso bila zastopana v zadostni meri. Projekti, kot so Medkulturna mesta, skupna pobuda s Svetom Evrope ali predlagano omrežje strokovnjakov za romske študije, so priložnosti za spodbujanje prav takšnega prenosa znanja in sodelovanja;
- zagotavljanje finančne podpore projektom in pobudam za medkulturni dialog. Priprava naslednje generacije programov EU bo priložnost za širše posvetovanje o možnostih za

podporo medkulturnega dialoga, vključno s pomočjo podpore za sodelovanja med področji politike. Komisija si bo tudi prizadevala zagotoviti, da se bo prednost, dana medkulturnemu dialogu v določenih programih, jasno uveljavila;

- nadaljnje delo na področju izobraževanja, kjer so pobude za ključne kompetence za vseživljenjsko učenje in za usposabljanje učiteljev tesno povezane z medkulturnim dialogom.

Izpostavljena priporočila morajo pomagati zagotoviti, da medkulturni dialog ostane visoko na lestvici programa politike EU. Spodbujanje kulturne raznolikosti in medkulturnega dialoga je eden od strateških ciljev evropske agende za kulturo. Skupna prizadevanja institucij EU, držav članic in civilne družbe za doseganje tega cilja se bodo nadaljevala. Večja ozaveščenost in razumevanje potrebe po skladnem medsektorskem pristopu, ki ga je ustvarilo Evropsko leto, je trdna podlaga, na kateri je mogoče nadgrajevati sodelovanje v smeri doseganja tega cilja.